

Popcultuur uit de schaduw

Berend Schans

Op de vraag wat de invloed is van sociaal-liberaal beleid op de pop-podia en -festivals, schoten mij wedervragen te binnen, zoals 'Wat is de invloed van sociaal-liberaal beleid op pluimvee', of 'Wat is de invloed van sociaal-liberaal beleid op studeren in het buitenland?' Wat is sociaal-liberaal? Het is verleidelijk in te gaan op de begrippen negatieve en positieve vrijheid.

Negatieve vrijheid, het idee dat een individu, ongestoord door anderen, zijn mogelijkheden kan ontplooien, past in een liberaal cultuurbeleid. Er is keuze genoeg, en dat wat niet wordt bezocht, heeft geen bestaansrecht. Positieve vrijheid gaat over zelfbeschikking, de mogelijkheid om als burger zelf richting te geven aan het leven. Positieve vrijheid is een breder begrip dan negatieve vrijheid en is te gebruiken in een meer sociaal cultuurbeleid. Het individu moet bij het richting geven wel ergens uit kunnen kiezen, niet alleen uit eenheidsworst. Vrijheid en gelijkheid staan op gespannen voet met elkaar. Uitleggen hoe een overheid die individuele autonomie van haar burgers moet bevorderen zonder de negatieve vrijheid geweld aan te doen, gaat niet passen binnen de mij gegunde ruimte. Bovendien is het conventionele spectrum van links-rechts of sociaal-liberaal zo langzamerhand onbruikbaar, zeker in de kunst. Socialisme en liberalisme hebben de afgelopen vijftientig jaar stevig aan geloofwaardigheid ingeleverd. Beide zienswijzen hebben een utopisch geloof in vooruitgang. Verbetering heeft plaats in wetenschap en technologie, maar voor politiek en cultuur betwijfel ik dat.

Desastreuze bezuinigingen

Intussen worden de tegenstellingen tussen Noord- en Zuid-Europa groter; wordt er door moderne westerse regimes gemarteld; zet de pers *drones* in om een bankdirecteur als zondebok aan de schandpaal te nagelen; vindt er op steenworp afstand van de Boekmanstichting mensenhandel plaats; behoren Nederlanders tot de gelukkigste mensen in de wereld, maar neemt tegelijkertijd het gebruik van anti-depressiva explosief toe. Het leven wordt er niet eenvoudiger op. Burger en overheid komen steeds verder van elkaar af te staan. De overheid trekt zich op alle bestuurlijke niveaus terug. Als individuele burger invloed uitoefenen, is nauwelijks nog mogelijk. Burgers keren zich af van de politiek. Het individualisme als ideologische overtuiging viert hoogtij. Daar valt door een tot crisismanagementteam verworden regering geen visionair cultuurbeleid op te maken.

Popcultuur was in het rijkscultuurbeleid altijd marginaal. Vandaar ook mijn eerdere opmerkingen over 'pluimvee' en 'studeren in het buitenland'. Een politieke kleur was nauwelijks waar te nemen. Er is door de vorige regering draconisch bezuinigd. De popsector is realistisch en verwacht niet dat deze nieuwe regering qua financiële

Berend Schans

is directeur van de Vereniging
Nederlandse Poppodia en -Festivals

middelen veel zal repareren. Kortom of er nu door 'liberaal', 'sociaal', of 'sociaal-liberaal' wordt bezuinigd, het maakt voor de popsector niets uit. Het is hoe dan ook desastreus.

Impuls aan programmering

Ideologisch of niet, een rijkscultuurbeleid wordt sowieso geformuleerd. De popsector werkt aan accentverschuivingen die hem ten goede komen. Op het moment van schrijven is de visie op cultuur van minister Bussemaker nog niet naar de Tweede Kamer gestuurd. Ongetwijfeld komen daar de, niet per se sociaal-liberale, onderwerpen talentontwikkeling, cultuureducatie, cultureel leider- en ondernemerschap in terug.

Als de popsector over vier jaar Bussemaker erkentelijk uitzwaait, omdat ze in het eerste kabinet-Dijsselbloem minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt, dankt de popsector haar voor een aantal belangrijke verworvenheden.

Dankzij mevrouw Bussemaker is popmuziek terug in de BIS met een programma dat speciaal gericht is op de poppodia en popfestivals voor programmering van nieuw talent en ontwikkeling van nieuwe cross-over popprogrammering. Hiermee wordt het aanwezige talent gesteund, maar wordt de infrastructuur ook versterkt door een impuls te geven aan de programmering. De huidige podia en festivals kunnen zodoende veel talentvolle muzikanten speelplekken en -kansen blijven bieden. Daarnaast zijn dankzij haar bewind de aanbodsubsidies bij het Fonds Podiumkunsten voor popmuziek vervangen door voor de popsector beter werkbare afnamesubsidies. Muziekeducatie, inclusief pop- en elektronische muziek, is weer standaard onderdeel van het leerprogramma op de basisschool.

Bussemaker heeft zich ingezet voor een betere ondersteuning van het al aanwezige ondernemerschap. Er zijn extra financiële faciliteiten. Er worden op een eerlijke manier auteursrechten geïnd en gedistribueerd. Er is een wet gekomen waardoor het doorverkopen van kaarten, door partijen die niet door de organisator zelf zijn aangewezen, is verboden. Daarnaast sluit het door OCW ontwikkelde ondernemerschapsprogramma nu ook aan op de popsector en is er naast aandacht voor de ontwikkeling van de managers van de instituten uit de BIS ook zorg voor het middenkader bij presenterende instellingen.

Ik denk aan een uitspraak van Dick Hillenius over de functie van kunst: het verstoren en doorbreken van hiërarchie. Of zoals hij dat noemde: het maken van ademgaten. De popsector kan naast haar rol van talentontwikkelaar deze vernieuwende rol blijven vervullen.

Komen we toch weer uit bij die positieve vrijheid. Daarnaast wordt de creatieve industrie, waar de popsector ook deel van uitmaakt, steeds sterker en zal dat de negatieve vrijheid geen windeieren leggen.